

TARİH

SORU BANKASI

Güncel Müfredata ve
Yeni Soru Tiplerine Uygun

İÇİNDEKİLER

1. BASAMAK

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı
Siyaseti (1595-1774)

1. Bölüm: 1595-1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler	8
2. Bölüm: Westphalia Barışı'ndan Modern Devletler Hukukuna - Açık Sularda Güç Mücadelesi	18
3. Bölüm: 1700 - 1774 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler	26

2. BASAMAK

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı

1. Bölüm: Yeni Çağ Avrupası'nda Meydana Gelen Gelişmeler	42
2. Bölüm: Osmanlı Sosyo-Ekonomik Yapısında Değişiklikler	50
3. Bölüm: Osmanlı Devleti'nde Çözölmeye Karşı Önlemler	58

3. BASAMAK

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

1. Bölüm: Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)	70
2. Bölüm: Osmanlı-Rusya Rekabeti (1768-1914)	86

4. BASAMAK

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri

1. Bölüm: Devrimler ve Değişimler	100
2. Bölüm: Osmanlı Devleti'nde Modern Ordu Teşkilatı ve Yurttaş Askerliği	110
3. Bölüm: Ulusallaşmanın ve Endüstrileşmenin Sosyal Etkileri	118

5. BASAMAK

Sermaye ve Emek

1. Bölüm: Klasik Üretim ve Endüstriyel Üretim	132
2. Bölüm: Osmanlı Devleti'nde Endüstriyel Üretime Geçiş	138

6. BASAMAK

XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat

1. Bölüm: İmparatorlukların Ulus Devletlere Dönüşmeleriyle Yaşanan Demografik Değişim	148
2. Bölüm: Modernleşmeyle Yaşanan Değişim	154

TARİH

SORU BANKASI

1. BASAMAK

BU BASAMAKTA İŞLENECEK KONULAR
DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI
SİYASETİ (1595-1774)

- 1. Bölüm:** 1595-1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler
- 2. Bölüm:** Westphalia Barışı'ndan Modern Devletler
Hukukuna - Açık Sularda Güç Mücadelesi
- 3. Bölüm:** 1700 - 1774 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler

1.

1606 Zıtvatorok Antlaşması

- Osmanlı Devleti tarafından, Avusturya arşidükü için Sezar unvanı kullanılacaktır.
- Avusturya'nın 1533 İstanbul Antlaşması'yla ödemeye başladığı yıllık vergi kaldırılacaktır.
- Avusturya bir defaya mahsus olarak savaş tazminatı verecektir.

1664 Vasvar Antlaşması

- Savaş esnasında Osmanlı tarafından ele geçirilmiş olan Uyvar ve Neograd toprakları Osmanlı'da kalacaktır.
- Erdel'in, Osmanlı İmparatorluğu'na bağlılığı sürecektir.
- Avusturya savaş tazminatı ödeyecektir.

1699 Karlofça Antlaşması

- Macaristan ve Erdel, Avusturya'ya bırakılacaktır.
- Osmanlı, Preveze Kalesi'ni yıkacaktır.
- Antlaşma 25 yıl boyunca Avusturya'nın garantisi altında olacaktır.

Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda Avusturya ile imzaladığı antlaşmalar ve bazı maddeleri yukarıda verilmiştir.

Bu antlaşmalarda Osmanlı Devleti ve Avusturya arasındaki ilişkilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Avusturya, XVII. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı karşısında sürekli kazanımlar elde etmiştir.
- Zıtvatorok Antlaşması Osmanlı Devleti'nin uzun bir süreden beri elde ettiği kazancı sona erdirmiştir.
- Vasvar Antlaşması Osmanlı Devleti'ni avantajlı hale getirmiştir.
- Karlofça Antlaşması'nda Avusturya, antlaşmanın uygulanma sürecini denetleme gücünü elde etmiştir.
- Osmanlı Devleti, XVII. yüzyılı büyük bir kayıpla kapatmıştır.

2.

Otuz Yıl Savaşları dolayısıyla Avrupa'nın karıştığı bir dönemde II. Osman Lehistan üzerine sefere çıkmış, ancak beklenen sonuç alınamamıştır. Bazı kaynaklara göre bu duruma; II. Osman'ın askere az bahşiş vermesi ile arpalık olarak adlandırılan gelirleri kesilen ulemanın kapıkulu askerlerini kıskırtması neden olmuştur. Padişahın tüm gayretlerine rağmen Hotin'i iyi savunan Leh ve Kazak ordularının savunması aşılamamış, bu sebeple Lehistan'dan gelen barış teklifi kabul edilmiştir. Hotin Savaşı'nda gayretsiz ve disiplinsiz davranışları nedeniyle II. Osman, Kapıkulu Ocaklarını kaldırmak istemiş, ancak ulema destekli kapıkulu isyanıyla II. Osman tahttan indirilmiştir. Yeniçeri asilerinden bir grup tarafından Yedikule zindanlarına götürülen II. Osman burada öldürülmüştür. Böylece ilk defa bir Osmanlı padişahı ordunun isyanıyla tahttan indirilip öldürülmüştür.

Genç Osman Dönemi'yle ilgili olarak verilen bu bilgiler doğrultusunda;

- ordunun hükümdara ve devlet politikalarına olan bağlılığının zayıfladığı,
- Kapıkulu ordusunun savaş meydanında başarıya katkısının azaldığı,
- Osmanlı Devleti'nde hükümdar değişikliğinin rejimde değişikliği de beraberinde getirdiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- I ve II
- II ve III
- I, II ve III

3.

?	?	?	?
<p>1590'da yapılan bu antlaşma ile Safeviler, Osmanlı üstünlüğünü tanımıştır. Bu antlaşmayla Tebriz, Karabağ, Gence, Gürcistan, Nihavend, Luristan ve Şehrizor'u alan Osmanlı, sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişletmiştir. Böylece Osmanlı Devleti doğuda en geniş sınırlarına ulaşmıştır.</p>	<p>Osmanlı'nın dışarıda Avusturya ve içeride Celâli İsyanlarıyla uğraşması üzerine Safeviler, Şirvan, Azerbaycan ve Gürcistan'ı geri almıştır. Kuyucu Murad Paşa'nın, Safeviler üzerine yürümesi üzerine Şah Abbas, barış istemiş ve iki devlet arasında 1612'de imzalanan antlaşma ile 1555 Amasya Antlaşması'ndaki sınırlara geri dönmüştür.</p>	<p>1615'ten itibaren İran'ın antlaşma şartlarını yeniden bozması üzerine iki devlet arasında savaş yeniden başlamıştır. Başarısız olacağını gören Şah Abbas'ın barış istemesi üzerine 1618'de yeniden bir antlaşma imzalanmıştır. Buna göre önceden belirlenen "İran'ın Osmanlı'ya iki yüz deve yükü ipek vergi vermesi" hükmü yüz deve yüküne indirilmiştir.</p>	<p>IV. Murad Dönemi'nde Safevilerin bölgedeki Osmanlı aleyhine olan politikalarını sona erdirmek için ordunun başında sefere çıkmış ve 1635'te Revan'ı, 1638'de de Bağdat'ı geri almıştır. Bu kayıpların ardından Osmanlı ile uzlaşmak zorunda kalan Safevilerle 1639'da yapılan antlaşma ile bugünkü Türkiye-İran sınırı büyük oranda belirlenmiştir.</p>

Açıklamaları verilen antlaşmalar soru işaretiyle belirlenen alanlara yazılırsa aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

A) Ferhat Paşa Antlaşması

B) Nasuh Paşa Antlaşması

C) Serav Antlaşması

D) Kasrı Şirin Antlaşması

E) İstanbul Antlaşması

4.

Karlofça Antlaşması'yla ilgili olarak verilen yukarıdaki haritaya göre;

- I. Tek bir antlaşma ile büyük toprak kayıpları yaşanmıştır.
- II. Osmanlı Devleti, aynı anda birçok devletle savaşmıştır.
- III. Batılı devletler, Türklerin Avrupa'daki ilerleyişini durdurmuştur.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

5B50FD31

1.

1618 ile 1648 yılları arasında Orta Avrupa'da meydana gelen ve Avrupa devletlerinin birçoğunun katıldığı savaşlar Otuz Yıl Savaşları olarak adlandırılmıştır. Avrupa tarihinin en uzun ve yıkıcı savaşlarından olan Otuz Yıl Savaşları, Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nu oluşturan Protestan ve Katolik şehir devletleri arasında başlamış, zamanla Avrupa'nın büyük güçlerinin dâhil olmasıyla geniş bir çatışmaya dönüşmüştür. Görünürde bir din çatışması olmasına rağmen temelde Avrupa üstünlüğü için Fransa-Habsburg (Alman) çatışmasının devamı niteliğindedir.

Savaşın Tarafları	
Protestan Birliği	Katolik Birliği
İsveç	Habsburg Hanedanı
Fransa	Kutsal Roma Germen İmparatorluğu
Hollanda	İspanya
Danimarka	Katolik Birliği
Bohemyalı Asiler	Bavyera ve Kilise Devletleri
Protestan İmparatorluk Prenslikleri	

Otuz Yıl Savaşlarıyla ilgili olarak verilen bu bilgiler doğrultusunda;

- I. Almanya'nın savaş öncesinde siyasi ve toplumsal olarak bölünmüş olduğu,
- II. siyasi mücadelelerin dini görünümle yürütüldüğü,
- III. savaşın bir dünya savaşına dönüştüğü

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

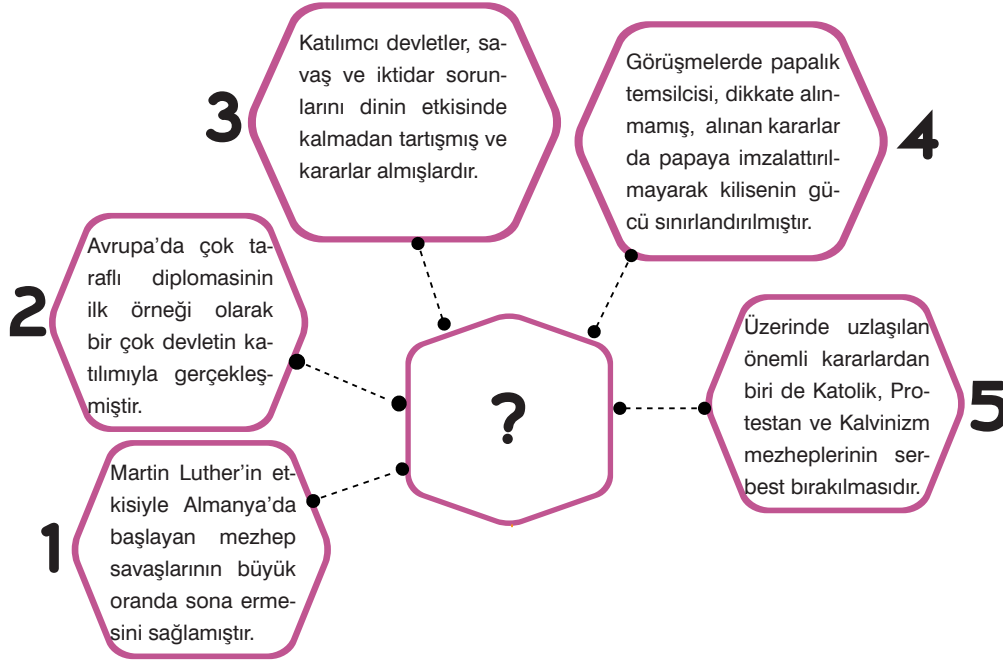
B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

2.

Görselde verilen bilgilerle aşağıdakilerden hangisi arasında ilişki kurulabilir?

A) Augsburg Antlaşması

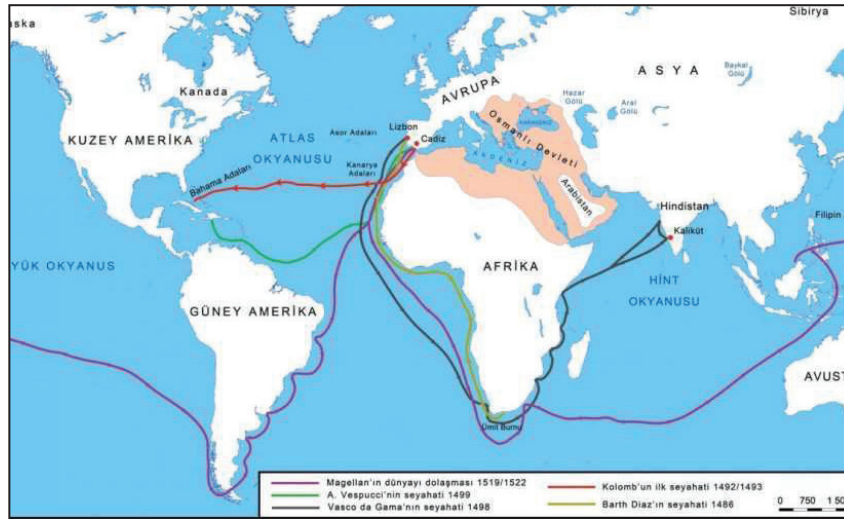
B) Westphalia Antlaşması

C) Viyana Kongresi

D) Şark Meselesi

E) Versay Antlaşması

3.

Coğrafi Keşiflerle ilgili olarak verilen bu harita doğrultusunda;

- I. Avrupalı devletler ekonomik ve siyasi hedefleri yanında dinî ve kültürel emperyalizm uygulamıştır.
- II. Avrupalı denizciler farklı kıtalarda yeni egemenlik alanları belirlemişlerdir.
- III. Uluslararası ticaretin gelişimine uygun gelişmeler yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine açıkça ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

D6821E9C

1. Avrupalı devletler, ülkelerindeki tüccar ve denizcilerin başka coğrafyalara yönelik keşiflerini başından itibaren desteklemişlerdir. Örneğin Kolomb'un Amerika seyahatlerinin masrafı kısmen İtalyan devlet adamları ve yatırımcılar tarafından karşılanmıştır. İngiltere, Fransa ve Hollanda sömürgelerde ticari yatırım gerçekleştiren şirketlere ticari tekel hakkı tanımışlardır.

Avrupalı devletlerin bu tutumlarının;

- I. sömürgelerdeki zenginliklerin Avrupa'ya taşınması,
- II. gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi,
- III. toplumun tüm kesimlerinin refah seviyesinin iyileştirilmesi

hedeflerinden hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. **Hürriyetine sahip olmayan, başkalarının hükmü altında bulunan ve para ile alınıp satılan köleler Avrupa'da;**

- I. iş gücü ihtiyacının ucuz yolla karşılanması,
- II. sanayinin gerektirdiği ham maddenin sağlanması,
- III. insan hak ve hürriyetlerinin geliştirilmesi

durumlarından hangilerine zemin hazırlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

3. **İşgalci bir devletin, işgal ettiği toplumların kültürel değerlerini değiştirmeye çalışması ve kendine ait din, dil vb. değerleri bu toplumlara dayatması;**

- I. sömürge faaliyetlerini kolaylaştırma,
- II. yerel toplumların yönetimi ve denetimini kolaylaştırma,
- III. işgal ettiği bölgelerde kalıcılığı sağlama

amaçlarından hangilerine yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. **Dünyanın herhangi bir köşesinde üretilen bir ürünün, talebin fazla olduğu yerlere gönderilmesi aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?**

- A) Ticaretten elde edilen kârlılığın artmasına
- B) Sömürgeciliğin başlatılmasına
- C) Merkezi yönetimin güçlendirilmesine
- D) Posta hizmetlerinin geliştirilmesine
- E) Finans sektörünün geliştirilmesine

5. **Sanayi İnkılabı'nın ardından Avrupa'da görülen;**

- I. bankacılığın gelişmesi,
- II. ticaret hukukunun oluşturulması,
- III. ürünlere patent alma geleneğinin başlaması

durumlarından hangileri icatlara malî koruma sağlamada etkili olmamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. **Osmanlı sanayi kuruluşlarının ağırlıklı olarak İstanbul, Bursa ve İzmir civarında yoğunlaşması;**

- I. teknik gelişmelerin Osmanlı ülkesine taşınması,
- II. refah seviyesinin ülke geneline yayılmaması,
- III. yeni üretim yöntemlerinin öğrenilmesi

durumlarından hangilerinde doğrudan etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Sanayileşmenin başta İngiltere olmak üzere Avrupa ülkelerinde aşağıdakilerden hangisini tetiklediği söylenemez?

- A) Sömürgeciliğin hızlanması
- B) Uzak Doğu zenginliklerinin Avrupa'ya taşınması
- C) Coğrafi Keşiflerin başlatılması
- D) Avrupa'da ham madde, pazar ve iş gücü ihtiyacının artması
- E) Avrupa ülkelerinde şehirleşmenin yaygınlaşması

8. Osmanlı Devleti'nin Batıdaki gelişmelere ayak uyduramaması;

- I. İngiltere, Fransa ve Rusya gibi güçlü devletlerin Osmanlı Devleti'ni açık bir pazar haline getirmeleri,
- II. el tezgâhlarıyla üretim yapan Osmanlı esnafının, Avrupa'nın ucuz mallarıyla rekabet edememesi,
- III. milliyetçiliğin etkilerine maruz kalması

durumlarının hangilerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Bir ürünün ticaretinin gerçekleşmesinde;

- I. ham madde,
- II. üretim,
- III. pazar

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde üretim arazilerinin devlet malı sayılması;

- I. özel mülkiyetin ve rekabet ortamının gelişmesi,
- II. sermaye birikiminin oluşturulamaması,
- III. Batılı anlamda bir burjuva sınıfının doğmaması

durumlarından hangilerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Baltalimanı Ticaret Antlaşması'nda yer alan, "İngiliz tebaası ve adamları, yalnız İngiliz mallarını değil, dış ülkelerden gelmiş her türlü malı ülkenin her yerinde serbestçe alıp satabilecektir." kararı, Osmanlı Devleti için aşağıdakilerden hangisinde etkili olmuştur?

- A) Osmanlı Devleti'nin dış ticaret vergilerini kaldırması
- B) İç pazarlarda yabancı etkisinin artması
- C) Azınlık isyanlarıyla uğraşması
- D) Büyük toprak kayıplarının yaşanması
- E) Halkın yönetime olan güveninin artması

12. XIX. yüzyıl ortalarından itibaren Osmanlı Devleti'nde;

- I. Selanik'ten İstanbul'a mal gönderen bir Müslüman tüccarının iç gümrük vergisi ödemesi, ancak buna karşın İngiliz tüccarın bu vergiden muaf olması,
- II. yüksek vergilerden dolayı Müslüman tüccarların bir başka Osmanlı şehrine mal göndermesine ve ticaret yapmasına fiilen imkân kalmaması,
- III. yerli iplik sanayisi sarsılırken yerli kumaş dokumacılığında ithal malı ipliklerin kullanılması

durumlarından hangilerinde Baltalimanı Ticaret Antlaşması'nın etkisi görülmüştür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

1.

Vaka-yı Hayriye ile Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

Navarin Baskını ile Osmanlı donanmasının yakılması

Mehmet Ali Paşa'ya Mora ve Girit valiliklerinin vaat edilmesi

Bu gelişmeler aşağıdaki olaylardan hangisi sırasında meydana gelmiştir?

A) Sırp İsyanı

B) Mora İsyanı

C) Kırım Savaşı

D) 93 Harbi

E) Balkan Savaşları

2.

Paris Barış Antlaşması (1856)

Osmanlı Devleti Avrupa devleti sayılacak, Avrupa hukukundan faydalanabilecek ve toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altında olacaktır.

Karadeniz tarafsız hâle getirilecek, tüm devletlerin ticaret gemilerine açık, fakat savaş gemilerine kapalı tutulacaktır.

Boğazlar, 1841 Londra Sözleşmesi ne göre yönetilecek, bütün devletlerin savaş gemilerine kapatılacaktır.

Osmanlı Devleti ve Rusya, Karadeniz kıyılarında tersane ve donanma bulundurmayacaktır.

Osmanlı Devleti'nin konferans öncesinde ilan ettiği Islahat Fermanı, antlaşmayı imzalayan devletlerce dikkate alınacak; fakat bu devletler fermanın uygulanmasına ve Osmanlı'nın iç işlerine karışmayacaktır.

Paris Antlaşması'nın verilen maddeleri doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

A) Osmanlı Devleti topraklarının korunmasıyla ilgili kaygıları giderebilecek uluslararası bir destek sağlamıştır.

B) Boğazların yönetimiyle ilgili kararlar, Osmanlı Devleti'nin mutlak hâkimiyeti dışında alınmıştır.

C) Islahat Fermanı, Avrupalı devletleri Osmanlı iç siyasetinden uzak tutma amacıyla ilan edilmiştir.

D) İngiltere, Rusya'nın Karadeniz-Akdeniz ticaretinde yer almasını engellemiştir.

E) Osmanlı Devleti, savaşın galipleri arasında yer almasına rağmen Karadeniz'deki askerî varlığını kaybetmiştir.

3. BASAMAK

3.

Ayastefanos Antlaşması

- Büyük bir Bulgaristan Krallığı kurulacak
- Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olacak
- Kars, Ardahan, Batum, Doğubeyazıt Rusya'ya bırakılacak
- Bosna Hersek'e özerklik verilecek
- Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek
- Girit ve Ermenilerin bulunduğu yerlerde ıslahatlar yapılacak

Berlin Antlaşması

- Bulgaristan üçe ayrılarak asıl Bulgaristan Osmanlı Devleti'ne bağlı bir prenslik olacak. Doğu Rumeli'ye özerklik verilecek ve Makedonya ıslahat yapılması şartıyla Osmanlı Devleti'ne bırakılacak
- Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olacak
- Kars, Ardahan, Batum Rusya'ya, Doğubeyazıt Osmanlı Devleti'ne bırakılacak
- Bosna Hersek Osmanlı toprağı sayılacak, ancak yönetimi, geçici olarak Avusturya'ya bırakılacak
- Girit ve Ermenilerin oturdukları yerde ıslahatlar yapılacak
- Osmanlı Devleti'nin ödeyeceği tazminat iki katına çıkarılacak

Osmanlı Devleti'nin 93 Harbi sonrasında Rusya ile imzaladığı Ayastefanos Antlaşması, Avrupalı devletlerin itirazı üzerine iptal edilip kısa süre sonra yerine Berlin Antlaşması imzalanmıştır.

Kısa aralıklarla imzalanmış bu antlaşmalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Girit ve Ermenilerle ilgili kararlar her iki antlaşmada da yer almıştır.
B) Osmanlı Devleti, Ayastefanos Antlaşması'ndaki bazı kayıplarını Berlin Antlaşması'nda telafi etmiştir.
C) Osmanlı Devleti'nin antlaşmalardan kaynaklanan malî yükümlülüğü zamanla azalmıştır.
D) Her iki antlaşmada Osmanlı Devleti'nin aleyhine hükümler içermektedir.
E) Rusya'nın Bulgaristan ile ilgili planlarında ciddi değişiklikler meydana gelmiştir.

4.

İtalyan Birliği (1870)

Alman Birliği (1871)

1870 İtalya'nın, 1871'de Almanya'nın dağıtık siyasal yapılarına son vererek birliklerini kurlmaları;

- I. dünya barışını korumanın kolaylaşması,
II. Avrupa'da güçler dengesinin değişmesi,
III. sömürge rekabetinin hızlanması
- durumlarından hangileriyle ilişkilendirilebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

1.

Vaka-yı Hayriye ile Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

Navarin Baskını ile Osmanlı donanmasının yakılması

Mehmet Ali Paşa'ya Mora ve Girit valiliklerinin vaat edilmesi

Bu gelişmeler aşağıdaki olaylardan hangisi sırasında meydana gelmiştir?

- A) Sırp İsyanı B) Mora İsyanı C) Kırım Savaşı D) 93 Harbi E) Balkan Savaşları

2.

Paris Barış Antlaşması (1856)

Osmanlı Devleti Avrupa devleti sayılacak, Avrupa hukukundan faydalanabilecek ve toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altında olacaktır.

Karadeniz tarafsız hâle getirilecek, tüm devletlerin ticaret gemilerine açık, fakat savaş gemilerine kapalı tutulacaktır.

Boğazlar, 1841 Londra Sözleşmesi ne göre yönetilecek, bütün devletlerin savaş gemilerine kapatılacaktır.

Osmanlı Devleti ve Rusya, Karadeniz kıyılarında tersane ve donanma bulundurmayacaktır.

Osmanlı Devleti'nin konferans öncesinde ilan ettiği Islahat Fermanı, antlaşmayı imzalayan devletlerce dikkate alınacak; fakat bu devletler fermanın uygulanmasına ve Osmanlı'nın iç işlerine karışmayacaktır.

Paris Antlaşması'nın verilen maddeleri doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti topraklarının korunmasıyla ilgili kaygıları giderebilecek uluslararası bir destek sağlamıştır.
B) Boğazların yönetimiyle ilgili kararlar, Osmanlı Devleti'nin mutlak hâkimiyeti dışında alınmıştır.
C) Islahat Fermanı, Avrupalı devletleri Osmanlı iç siyasetinden uzak tutma amacıyla ilan edilmiştir.
D) İngiltere, Rusya'nın Karadeniz-Akdeniz ticaretinde yer almasını engellemiştir.
E) Osmanlı Devleti, savaşın galipleri arasında yer almasına rağmen Karadeniz'deki askerî varlığını kaybetmiştir.

3. BASAMAK

3.

Ayastefanos Antlaşması

- Büyük bir Bulgaristan Krallığı kurulacak
- Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olacak
- Kars, Ardahan, Batum, Doğubeyazıt Rusya'ya bırakılacak
- Bosna Hersek'e özerklik verilecek
- Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek
- Girit ve Ermenilerin bulunduğu yerlerde ıslahatlar yapılacak

Berlin Antlaşması

- Bulgaristan üçe ayrılarak asıl Bulgaristan Osmanlı Devleti'ne bağlı bir prenslik olacak. Doğu Rumeli'ye özerklik verilecek ve Makedonya ıslahat yapılması şartıyla Osmanlı Devleti'ne bırakılacak
- Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olacak
- Kars, Ardahan, Batum Rusya'ya, Doğubeyazıt Osmanlı Devleti'ne bırakılacak
- Bosna Hersek Osmanlı toprağı sayılacak, ancak yönetimi, geçici olarak Avusturya'ya bırakılacak
- Girit ve Ermenilerin oturdukları yerde ıslahatlar yapılacak
- Osmanlı Devleti'nin ödeyeceği tazminat iki katına çıkarılacak

Osmanlı Devleti'nin 93 Harbi sonrasında Rusya ile imzaladığı Ayastefanos Antlaşması, Avrupalı devletlerin itirazı üzerine iptal edilip kısa süre sonra yerine Berlin Antlaşması imzalanmıştır.

Kısa aralıklarla imzalanmış bu antlaşmalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Girit ve Ermenilerle ilgili kararlar her iki antlaşmada da yer almıştır.
B) Osmanlı Devleti, Ayastefanos Antlaşması'ndaki bazı kayıplarını Berlin Antlaşması'nda telafi etmiştir.
C) Osmanlı Devleti'nin antlaşmalardan kaynaklanan malî yükümlülüğü zamanla azalmıştır.
D) Her iki antlaşmada Osmanlı Devleti'nin aleyhine hükümler içermektedir.
E) Rusya'nın Bulgaristan ile ilgili planlarında ciddi değişiklikler meydana gelmiştir.

4.

İtalyan Birliği (1870)

Alman Birliği (1871)

1870 İtalya'nın, 1871'de Almanya'nın dağılık siyasal yapılarına son vererek birliklerini kuraları;

- I. dünya barışını korumanın kolaylaşması,
II. Avrupa'da güçler dengesinin değişmesi,
III. sömürge rekabetinin hızlanması

durumlarından hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

E29A8265

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

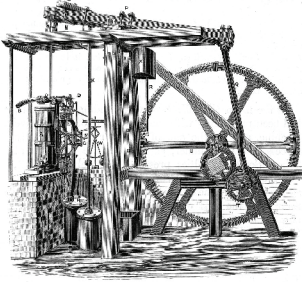

1.

I. XVII ve XVIII. yüzyıllarda Akılcı ve Aydınlanmacı düşüncenin etkisiyle akıl, deney ve gözleme ağırlık verilmesi XVIII. yüzyılda İngiltere'de üretimde kol gücü yerine, makine gücünü esas alan Sanayi İnkılabı'nı başlatmıştır.

II. Sanayi İnkılabı ilk olarak örgü ve iplik makinesinin yapılmasıyla dokuma üretiminde başlamış, daha sonra ise XVII. yüzyılın başlarında hava ve su buharı arasındaki farkın öğrenilmesiyle buhar gücü keşfedilmiştir.

III. XVIII. yüzyıl başlarında Fransız Dönis Papin'in birçok deneme sonunda ilk buhar makinesini yapması, ardından da İngiliz James Watt'ın ateşli pompa sistemini bulması makineleşmeyi hızlandırmıştır.

V. Sanayileşme tarımsal üretimde artışa neden olduğu gibi tarımda iş gücü açığının oluşmasına ve kentlerden kırsala doğru bir iç göçün yaşanmasına sebep olmuştur.

IV. Sanayi İnkılabı XIX. yüzyılda dünya dengelerini değiştirmiş ve Avrupa devletleri dünya politikasında ağırlık kazanmıştır. Demir yollarının ve buharlı gemilerin inşası Avrupa'yı uluslararası ticaretin merkezi haline getirmiştir.

Sanayi İnkılabı'yla ilgili olarak verilen bilgilendirici görselin hangi seçeneğinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

A) Yalnız II

B) Yalnız IV

C) Yalnız V

D) III ve IV

E) II ve V

2.

Osmanlı Devleti'nde halkın temel ihtiyaçlarının karşılanması öncelikli ekonomik hedef olduğundan ürünlerde aşırı bolluk olduğunda ve iç talebin karşılanması keskinleştiği zamanlarda ihracata izin verilmiştir. Ürünlerin ihracına genellikle sıcak bakılmaması ve Avrupa sanayisi ile rekabet edecek ucuz üretimin yapılamaması Osmanlı tüccarlarının eline yeterli sermaye girişini de yavaşlatmıştır. Ayrıca yabancı tüccarlara tanınan ve sürekli genişletilen imtiyazlar da yerli tüccarın yabancılarla rekabet edebilecek bir sermaye birikimine engel olmuştur.

Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak verilen bu bilgilerle aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A) Yerli sanayinin oluşumunu engelleyen unsurlarla
- B) Yerli tüccarın yabancılarla rekabet edememesiyle
- C) Büyük sanayi yatırımlarının yapılamamasıyla
- D) Osmanlı Devleti'nin yeni pazar arayışına girmesiyle
- E) Tüketim malzemelerinin yabancılar tarafından karşılanmasıyla

5. BASAMAK

3.

Sanayi İnkılabı, Osmanlı Devleti'yle Avrupa devletleri arasındaki güç dengesinin Osmanlı aleyhine bozulmasına neden olmuş; örneğin İngiltere'nin fabrikalarda işlediği dokumaların Osmanlı pazarlarına girmesi, Osmanlı dokuma tezgâhlarının kapanmasına yol açmıştır. XVIII. yüzyılda Batılı devletlerin siyasi baskısına maruz kalan Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda da bu ülkelerin ekonomik işgaline uğramıştır. Bunun yanında Avrupalı devletler, Osmanlı Devleti'nin zayıf durumundan yararlanarak ticari ayrıcalıklar elde etmiş, Osmanlı topraklarını açık pazar olarak kullanmaya başlamışlardır.

Bu bilgiler doğrultusunda sanayileşmenin Osmanlı ekonomisine etkileriyle ilgili olarak;

- I. yerli üretimin ekonomideki payının azaldığı,
- II. ithalat-ihracat dengesinin ithalat lehine bozulduğu,
- III. sermaye birikiminin artmasıyla yeni yatırımlara kaynak ayrıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

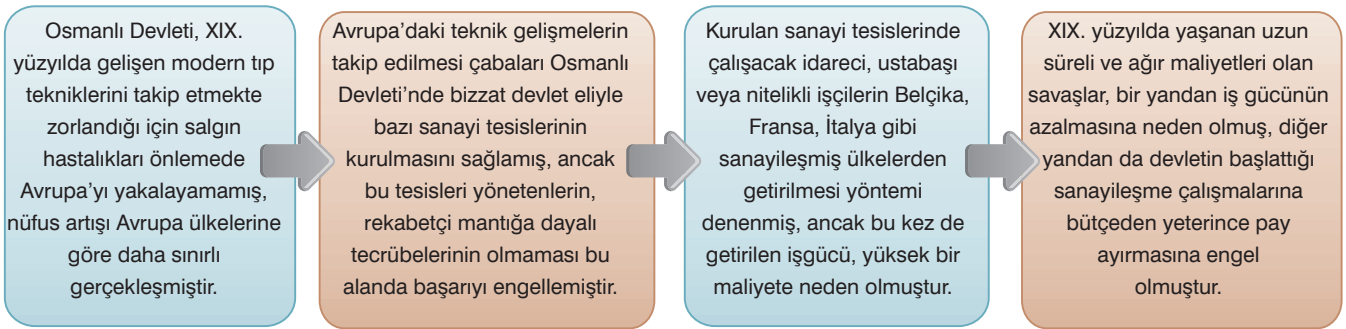
B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

4.

Verilen bilgiler aşağıdakilerden hangisinin gerekçesi olarak gösterilemez?

- A) Osmanlı ekonomisinin dışa bağımlı hale gelmesinin
- B) Avrupa ile teknik rekabette başarısız olunmasının
- C) Millî bir ekonomi politikasının yürütülmemesinin
- D) Avrupa'nın açık pazarı haline gelmesinin
- E) İltizam sisteminin uygulanmaya başlanmasının

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1.

1590 Ferhat Paşa Antlaşması ile Osmanlı sınırları

1612 Nasuh Paşa Antlaşması ile Osmanlı sınırları

Safevilerle imzalanan bu iki antlaşma doğrultusunda Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak;

- I. 1590-1612 yılları arasında sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişlettiği,
- II. doğu sınırının kısa aralıklarla değişime uğradığı,
- III. XVII. yüzyıl başlarında Safeviler karşısında güç kaybı yaşadığı

yargularından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2.

Karlofça Antlaşması ile ilk defa İngiltere ve Hollanda gibi yabancı devletlerin ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kalan Osmanlı Devleti, bir zamanlar kendisiyle eşit görmediği devletler karşısında önemli bir itibar kaybına uğramıştır. İlk büyük toprak kaybını yaşadığı Karlofça Antlaşması ile uzun bir savunma dönemine giren Osmanlı Devleti, diplomatik açıdan da güç kaybetmiştir. Önceki dönemlerde diplomaside üstün olan Osmanlı, kendi şartlarını kabul ettirip antlaşmalarda belirleyici taraf olurken Karlofça Antlaşması'nda ilk kez müzakere yoluyla antlaşma imzalamak zorunda kalmıştır.

Karlofça Antlaşması'yla ilgili olarak verilen bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Klasik Dönem'deki hâkimiyet alanlarını koruyamadığına
- B) Avrupalı devletlerle eşit statüyü kabullenmek zorunda kaldığına
- C) İmparatorluk niteliklerini kaybettiğine
- D) Avrupa ile Osmanlı arasındaki güç dengelerinin değiştiğine
- E) Uluslararası ilişkileri kendi belirlediği esaslar dışında yürüttüğüne

3.

- Bütün gruplar 1555 yılındaki Augsburg Barış'ını tekrar tanıyacaktır.
- Her prens kendi bölgesinde Katoliklik, Lutheryanizm ve Kalvinizm inançlarından birini seçecektir.
- Hristiyanlar bulunduğu prensliklerde kabul görmeyen mezheplere ait ibadetlerini kendilerine ayrılan saatlerde ve kilise güvencesi altında yapabileceklerdir.

Westfalya Antlaşması'nda alınan bu kararlar doğrultusunda;

- inanç özgürlüğünün gelişmesi,
- dünyada mezhep çatışmalarının sona ermesi,
- Katolik Kilisesi'nin güç kaybına uğraması

durumlarından hangilerinin meydana geldiği söylenebilir?

A) Yalnız I

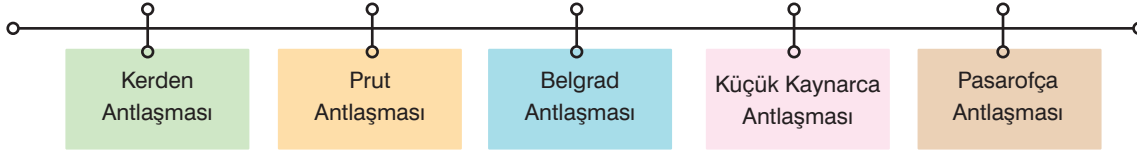
B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) I, II ve III

4.

Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda imzaladığı bu antlaşmaların kronolojik olarak doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A)

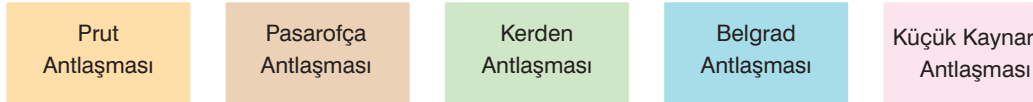
B)

C)

D)

E)

